

○ (๓๑)
คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ พ๑๓๗/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ พ๑๐๗๕/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลจังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๕ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	โจทก์
		นางสาวส	จำเลย
เรื่อง		ละเมิด	

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทบวงการเมือง ฐานะเทียบเท่ากรม มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และดูแล คุ่มครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จำเลยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ระวัง ส.ป.ก./กลุ่มที่ ๔๖๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๐๓ ตารางวา เขตท้องที่หมู่ที่ ๒๓ ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งจำเลยต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ (๑) และ (๓) ว่ามีหน้าที่จะต้อง

/ไม่เปลี่ยนแปลง...

- ๒ -

ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบ
การเกษตร ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำเลยลักลอบขุดดินในแปลงที่ดินที่ได้รับ
หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ดังกล่าวเป็นบริเวณกว้าง รวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา
เป็นปริมาตรดินที่จำเลยลักลอบขุดออกไป ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร โดยใช้รถแบคโฮขุดดิน
และใช้รถบรรทุกขนดินออกไป เพื่อปรับที่ดินให้เป็นพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบกรเกษตรและ
เสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เป็นค่างานปรับสภาพดิน
๓๔๐,๖๘๗.๑๑ บาท ค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นค่าขาดประโยชน์รายปีจาก
ผลผลิตทางการเกษตร ๗,๘๕๔.๔๔ บาท ค่าขาดประโยชน์จากรายได้ค่าตอบแทนการใช้ดิน
๔๑๖.๒๕ บาท ค่าตรวจสอบพื้นที่ขุดดิน ๔๐๕.๘๔ บาท ค่าตรวจสอบสภาพดินหลังการปรับ
ถมดิน ๑,๙๖๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๓๕๑,๓๒๓.๖๔ บาท และดอกเบี้ยผิดนัดใน
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันทำละเมิดถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔
และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงวันฟ้อง
เป็นเงิน ๑๘,๒๓๓.๙๑ บาท รวมทั้งสิ้น ๓๖๙,๕๕๗.๕๕ บาท ขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน
๓๖๙,๕๕๗.๕๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๕๑,๓๒๓.๖๔ บาท
นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๙ จำเลยได้รับหนังสืออนุญาตให้

/เข้าทำ...

- ๓ -

เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๔๖๖
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ที่พิพาท แต่เนื่องจากจำเลยพิการชาชาวขาด ไม่สามารถ
เข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ จำเลยจึงขายสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่นายทองคำ ชันแก้ว
เมื่อปี ๒๕๔๔ หลังจากนั้นจำเลยไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอีก จำเลยไม่ได้ลักลอบขุดดิน
ในที่ดินพิพาท และไม่มีส่วนรู้เห็นการขุดดินในที่ดินพิพาท ค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องมาสูง
เกินส่วน ขอให้ยกฟ้อง

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยได้รับหนังสืออนุญาตให้
เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๔๖๖
เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๐๓ ตารางวา เขตท้องที่หมู่ที่ ๒๓ ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย
จังหวัดเชียงราย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีการขุดดินในแปลงที่ดินดังกล่าว
รวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา เป็นปริมาตรดิน ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร ปรับที่ดิน
ให้เป็นพื้นที่ราบ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามประเด็นข้อพิพาทว่า จำเลยต้องรับผิดชอบฟ้องโจทก์
หรือไม่ เพียงใด โจทก์มีนายธี ข้าราชการโจทก์ เป็นพยานเบิกความได้ความว่า
จำเลยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงที่
พิพาท ซึ่งจำเลยต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย
การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติ

/เกี่ยวกับ...

- ๔ -

เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ จำเลยมีหน้าที่จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบการเกษตร ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำเลยลักลอบขุดดินในที่ดินที่พิพาทเป็นบริเวณกว้าง โดยใช้รถแบคโฮขุดดิน และใช้รถบรรทุกขนดินออกไป เพื่อปรับที่ดินให้เป็นพื้นที่ราบ รวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา เป็นปริมาตรดินที่ถูกขุดออกไป ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบการเกษตรและเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ส่วนจำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความได้ความว่า เมื่อปี ๒๕๓๙ จำเลยได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท จำเลยทำประโยชน์ปลูกต้นสักในที่ดิน เมื่อต่อมาต้นสักตายหมด จำเลยก็ได้ทำประโยชน์ใด ๆ ในที่ดิน เนื่องจากจำเลยทุพพลภาพ ขาซ้ายขาด ไม่อาจทำการเกษตรอย่างอื่นได้อีก ต่อมาเมื่อปี ๒๕๔๔ จำเลยขายสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทให้แก่นายท... หลังจากนั้นจำเลยไม่ได้เข้าไปในที่ดินพิพาทอีก จนเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ จำเลยได้รับหนังสือแจ้งจากโจทก์ว่าจำเลยขุดดินออกไปจากที่ดินพิพาท จำเลยจึงไปชี้แจงต่อโจทก์ว่าจำเลยขายที่ดินให้แก่นายท... และจำเลยทราบจากบิดาจำเลยว่านายส... ไม่ทราบชื่อสกุล อ้างว่าเป็นผู้ซื้อที่ดินพิพาทเป็นทอดสุดท้าย แต่ไม่ได้เป็นผู้ขุดดินไป โดยมีนายอ... ไม่ทราบชื่อจริงและชื่อสกุล เป็นผู้ขุดดินไป เห็นว่า สำเนาภาพถ่ายหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินพิพาท เอกสารหมาย จ.๘ ระบุว่าออก

/ให้แก่...

- ๕ -

ให้แก่จำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท และตามสารบัญญัติทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทำหนังสืออนุญาตไม่ปรากฏว่ามีชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ได้รับโอนสิทธิ ทั้งระบุไว้อย่างชัดเจนว่าห้ามแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่น เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรมหรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกรหรือสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ซึ่งหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวเป็นเอกสารราชการอันเป็นเอกสารมหาชนที่เจ้าหน้าที่ได้จัดทำขึ้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๗ จึงสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริง และถูกต้อง เมื่อจำเลยให้การต่อสู้ว่าขณะเกิดเหตุจำเลยมิได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตามหนังสืออนุญาต โดยจำเลยได้ขายสิทธิในที่ดินไปยังบุคคลอื่นแล้ว จึงเป็นการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ และได้แย้งว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในหนังสืออนุญาตเอกสารหมายเลข ๘ ไม่ถูกต้อง จำเลยมีภาระการพิสูจน์ ซึ่งจำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่าจำเลยขายสิทธิในที่ดินพิพาทให้แก่ภรรยา ไปเมื่อปี ๒๕๔๔ โดยมีเพียงสำเนาภาพถ่ายหนังสือสัญญาซื้อขายเอกสารหมายเลข ๑ มาแสดง ไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานยืนยันตัวบุคคลของนายท ผู้ซื้อสิทธิ หรือนายท หรือพยานในสัญญาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว แม้ตามสำเนาภาพถ่ายบันทึกถ้อยคำ เอกสารหมายเลข ๒ จะปรากฏว่าจำเลยได้ให้ข้อเท็จจริงแก่เจ้าหน้าที่โจทก์ในการชี้แจงข้อเท็จจริงหลังเกิดเหตุไว้ในทำนองเดียวกันกับที่

/จำเลย...

- ๖ -

จำเลยเบิกความ แต่จำเลยก็มีได้นำนายท มายืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่โจทก์เช่นกัน ดังนี้เมื่อพยานโจทก์เบิกความว่าจำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท และตามสำเนาภาพถ่ายหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินพิพาท เอกสารหมาย จ.๘ ระบุว่าจำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โดยไม่ปรากฏว่ามีชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ได้รับโอนสิทธิในสารบัญจดทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินท้ายหนังสืออนุญาต และไม่ปรากฏว่าได้มีการดำเนินการโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พยานหลักฐานของโจทก์จึงดีกว่าพยานหลักฐานของจำเลย ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทในขณะเกิดเหตุ เมื่อในวันเกิดเหตุมีการขุดดินในแปลงที่ดินที่พิพาทดังกล่าว รวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา เป็นปริมาตรดิน ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร ปรับที่ดินให้เป็นพื้นที่ราบ และตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ เอกสารหมาย จ.๙ ข้อ ๗ กำหนดให้จำเลยมีหน้าที่ที่จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบการเกษตร โดยปรากฏตามภาพถ่ายหมาย จ.๑๐ ว่าที่ดินพิพาทถูกขุด โอบปรับพื้นที่ เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินจนไม่มีลักษณะใช้ในการประกอบการเกษตร การกระทำของจำเลยจึงเป็นการงดเว้นหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันผล

/ดังกล่าว...

- ๗ -

ดังกล่าว เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ ทำให้โจทก์เสียหาย จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ที่โจทก์เรียกค่าเสียหายเป็นค่างานปรับสภาพดิน ๓๔๐,๖๘๗.๑๑ บาท นั้น เห็นว่า แม้แบบสรุปค่าก่อสร้างและแบบแสดงรายการปริมาณงานและราคาถมดิน เอกสารหมายเลข จ.๑๑ จะเป็นการประเมินราคาความเสียหายโดยนายช่างโยธาชำนาญงาน ของโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเชียงราย แต่เป็นเพียงการประเมินค่าใช้จ่ายราคาถมที่ดินเท่านั้น โดยยังไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายตามจำนวนดังกล่าวจริง จึงเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายส่วนนี้ให้ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดเป็นเงิน ๓๐๖,๐๐๐ บาท ส่วนที่โจทก์เรียกร้องค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นค่าขาดประโยชน์รายปีจากผลผลิตทางการเกษตร ๗,๘๕๔.๔๔ บาท นั้น เห็นว่า โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมานำสืบให้เห็นได้ว่ามูลค่าของผลผลิตทางการเกษตรของพื้นที่เกิดเหตุหรือพื้นที่ใกล้เคียงมีมูลค่าเท่าใดมาก่อน และไม่ปรากฏว่าเป็นผลผลิตทางการเกษตรประเภทใด จึงเห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายส่วนนี้ให้ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดเป็นเงิน ๖,๒๐๐ บาท สำหรับค่าขาดประโยชน์จากรายได้ค่าตอบแทนการใช้ดินจำนวน ๔๑๖.๒๕ บาท ค่าตรวจสอบพื้นที่ขุดดินจำนวน ๔๐๕.๘๔ บาท และค่าตรวจสอบสภาพดินหลังการปรับถมดินจำนวน ๑,๙๖๐ บาท นั้นแม้โจทก์ไม่มีหลักฐานค่าใช้จ่ายมาแสดง แต่เป็นความเสียหายที่ย่อมเกิดมีขึ้นจากการกระทำละเมิดของจำเลยตามฟ้องโจทก์ โจทก์จึงมีสิทธิเรียกค่าเสียหายดังกล่าวจากจำเลยได้ และกรณีเป็นจำนวนอันสมควรแล้วตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด จึงกำหนดค่า

/เสียหาย...

- ๘ -

เสียหายดังกล่าวให้แก่โจทก์ตามขอ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๑๔,๙๘๒.๐๙ บาท จำเลยจึงต้อง
รับผิดชอบชำระค่าเสียหายดังกล่าว พร้อมดอกเบี้ยคือนับแต่เวลาทำละเมิด ตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๖ แก่โจทก์ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดได้ในอัตราร้อยละ
๗.๕ ต่อปี และภายหลังเวลาทำละเมิดได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๔ ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว และให้ใช้ข้อความใหม่แทนเป็นผลให้ดอกเบี้ยผิดนัดปรับเปลี่ยนจาก
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กระทรวงการคลัง
ปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยผิดนัด
ในช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมาตรา ๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔
ที่แก้ไขใหม่ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยผิดนัดที่ถึงกำหนดชำระหนี้ตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับ คือในวันที่ ๑๑
เมษายน ๒๕๖๔ ดังนี้จึงให้ใช้อัตราดอกเบี้ยผิดนัดที่ถึงกำหนดชำระหนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๑
เมษายน ๒๕๖๔ ในอัตราใหม่ดังกล่าว แต่ทั้งนี้เมื่อโจทก์ขอดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี
เพียงถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ จึงกำหนดให้ได้ไม่เกินคำขอ

พิพากษาให้จำเลยชำระเงิน ๓๑๔,๙๘๒.๐๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตรา
ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนถึง

/วันที่...

- ๙ -

วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ และอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยให้ปรับเปลี่ยนลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี แต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ และดอกเบี้ยดังกล่าวคำนวณถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) ให้โจทก์ไม่เกิน ๑๘,๒๓๓.๙๑ บาท ตามที่โจทก์ขอ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๗,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ./

นายสุทธิณัฐ ไชยเจริญ

นางสาวนงลักษณ์ วันพัน

๐ ๓๑

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ พ ๔๑๕/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ๓๔๐๔/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

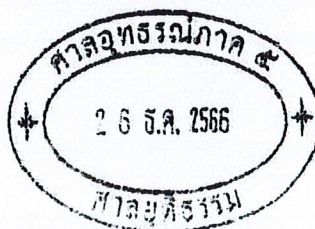
ความแพ่ง

ระหว่าง { สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โจทก์
นางสาวส จำเลย

เรื่อง ละเมิด

จำเลย	อุทธรณ์	คำพิพากษา
ศาลจังหวัดเชียงราย	ลงวันที่ ๑๕ เดือน กันยายน	พุทธศักราช ๒๕๖๕
ศาลอุทธรณ์ภาค ๕	รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม	พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทบวงการเมือง ฐานะเทียบเท่ากรม มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

/และดูแล...

- ๒ -

และดูแล คุ่มครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จำเลยได้รับหนังสืออนุญาต
ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๓ ตารางวา เขตท้องที่หมู่ที่ ๒๓
ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งจำเลยต้องปฏิบัติตามกฎ
ระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด
ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกร
และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ (๑) และ (๓) ว่ามีหน้าที่จะต้อง
ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การ
ประกอบการเกษตร ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำเลยลักลอบขุดดิน
ในแปลงที่ดินที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ดังกล่าวเป็นบริเวณกว้าง

/รวมเนื้อที่...

- ๓ -

รวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา เป็นปริมাত্রดินที่จำเลยลักลอบขุดออกไป
 ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร โดยใช้รถแบคโฮขุดดิน และใช้รถบรรทุกขนดินออกไป
 เพื่อปรับที่ดินให้เป็นพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดิน
 ต้องเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบการเกษตรและเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ
 ของรัฐ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เป็นค่างานปรับสภาพดิน ๓๔๐,๖๘๗.๑๑ บาท
 ค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นค่าขาดประโยชน์รายปีจากผลผลิตทางการเกษตร
 ๗,๘๕๔.๔๔ บาท ค่าขาดประโยชน์จากรายได้ค่าตอบแทนการใช้ดิน ๔๑๖.๒๕ บาท
 ค่าตรวจสอบพื้นที่ขุดดิน ๔๐๕.๘๔ บาท ค่าตรวจสอบสภาพดินหลังการปรับถมดิน
 ๑,๙๖๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๓๕๑,๓๒๓.๖๔ บาท และดอกเบี้ยผิดนัด
 ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันทำละเมิดถึงวันที่ ๙ เมษายน
 ๒๕๖๔ และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๑๐ เมษายน
 ๒๕๖๔ ถึงวันฟ้อง เป็นเงิน ๑๘,๒๓๓.๙๑ บาท รวมทั้งสิ้น ๓๖๙,๕๕๗.๕๕ บาท

/ขอให้บังคับ...

- ๔ -

ขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน ๓๖๙,๕๕๗.๕๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๕๑,๓๒๓.๖๔ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่า จะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๙ จำเลยได้รับหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๙๖๖ ส.ป.ก. ที่/กลุ่มที่ ๔๖๖ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ที่พิพาท แต่เนื่องจาก จำเลยพิจารณาหาข่าวหาคน ไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ จำเลยจึงขายสิทธิ การทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่นายท เมื่อปี ๒๕๔๔ หลังจากนั้นจำเลย ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอีก จำเลยไม่ได้ลักลอบขุดดินในที่ดินพิพาท และไม่มีส่วนรู้เห็น การขุดดินในที่ดินพิพาท ค่าเสียหายที่โจทก์เรียกร้องมาสูงเกินส่วน ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน ๓๑๔,๙๘๒.๐๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๑๑

/กุ่มภาพันธุ์...

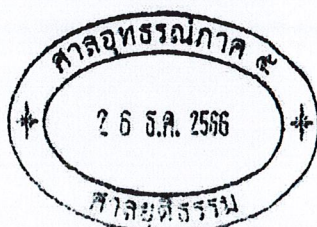

- ๕ -

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ และอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้อัตรา ดอกเบี้ยให้ปรับเปลี่ยนลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี แต่ต้องไม่เกิน อัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ และดอกเบี้ยดังกล่าวคำนวณถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) ให้โจทก์ไม่เกิน ๑๘,๒๓๓.๙๑ บาท ตามที่โจทก์ขอ กับให้ จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๗,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีให้เป็นพับ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ตรวจสอบนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับ ฟังเป็นยุติว่า จำเลยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ระวาง ส.ป.ก. ที่/กลุ่มที่ ๔๖๖ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๓ ตารางวา

/เขตท้องที่...

- ๖ -

เขตท้องที่หมู่ที่ ๒๓ ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีการขุดดินในที่ดินดังกล่าวรวมเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๕ ตารางวา เป็นปริมาตรดิน ๒,๘๒๒.๔๕ ลูกบาศก์เมตร และปรับที่ดินให้เป็นพื้นที่ราบ

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า คดีมีประเด็นเพียงว่า จำเลยทำละเมิดต่อโจทก์โดยการลักลอบขุดดินออกไปหรือไม่ แม้จำเลยจะเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โจทก์ยังต้องมีการพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้ทำละเมิดโดยลักลอบขุดดินออกไป จำเลยยอมรับว่าจำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ขณะเกิดเหตุจำเลยไม่ได้เป็นผู้ทำประโยชน์และไม่ได้เป็นผู้ขุดดินออกไป จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายต่อโจทก์ เห็นว่า พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติขึ้นเพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น

/โดยรัฐนำที่ดิน...

- ๗ -

โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์
ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกร
ผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ฯลฯ
ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า
"ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอน
สิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม ฯลฯ
ข้อเท็จจริงได้ความจากคำให้การของจำเลย ทางนำสืบของจำเลย และอุทธรณ์ของจำเลย ว่า
เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ จำเลยได้ขายสิทธิในการทำประโยชน์ในที่ดินที่จำเลยได้รับ
หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่นายท ในราคา
๑๐,๐๐๐ บาท และมีการส่งมอบที่ดินดังกล่าวให้แก่นายท ในวันที่มีการขายสิทธิ
ตามสำเนาหนังสือสัญญาซื้อขาย เอกสารหมาย ล.๑ โดยไม่ปรากฏว่าการโอนสิทธิให้แก่
นายท เข้าข้อยกเว้นตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังนี้ ย่อมถือว่าจำเลยได้กระทำการฝ่าฝืน

/พระราชบัญญัติ...

- ๘ -

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๙ เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ไม่มีผลให้นายท เป็นผู้รับโอนสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท หรือมีสิทธิทำกินในที่ดินพิพาท ยังคงถือว่า จำเลยเป็นบุคคลที่ได้รับสิทธิในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามหนังสืออนุญาตให้จำเลยเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ขณะเกิดเหตุจำเลยยังคงเป็นผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ (๓) กำหนดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินจนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าที่ดินพิพาทเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบการเกษตรและเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ จึงอยู่ในความรับผิดชอบของจำเลยผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินพิพาท

/ที่ศาลชั้นต้น...

- ๙ -

ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์พร้อมด้วยดอกเบี้ยนั้น

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ.

นางสาวรัชนี ไชยแก้วเมรุ

หม่อมหลวงนาภิธรรม ศรีวัช

นางกาญจนา สิงห์ไผ่แก้ว

คำสั่ง
(คดีขออนุญาตฎีกา)

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ครพ.สว.๑๔๑๓/๒๕๖๘

ศาลฎีกา

วันที่ ๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๘

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	โจทก์
		นางสาวส	จำเลย

เรื่อง ค่าเสียหายเกี่ยวกับสิ่งแวดลอม

จำเลยยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา พร้อมฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕

ลงวันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่า ฎีกาของ

จำเลยไม่เป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

- ๒ -

มาตรา ๒๔๙ เพราะไม่เป็นปัญหาที่เกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ ทั้งพิจารณาข้อเท็จจริงแล้ว
ไม่อาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๕

จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา ยกคำร้อง และไม่รับฎีกาของจำเลย

จำเลยยื่นฎีกาโดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล จึงไม่มีค่าขึ้นศาลที่จะคืนให้ ค่าฤชาธรรมเนียมอื่น
ให้เป็นพับ.

